

Potok Včelínek u Mikulova

Je únor 1951. Ve studené vodě potoka Včelínek na hranici u Mikulova se brodí potichu a nenápadně osamělý muž. Zná to tady velmi dobře. Před dvěma lety tudy přecházel hranici, ale opačným směrem, do Rakouska. V Mikulově i necelý rok žil. Nyní se vrací. Tím mužem je Ladislav Malý. Klíčová postava celé babické tragédie.

Starý pohraniční kámen u potoka Včelínek.

Narodil se 13. srpna 1920 ve slovenských Bátovcích nedaleko Levice, kde byl jeho otec Jakub Malý velitelem četnické stanice. V roce 1932 byl přeložen do Kojetic na Moravu a synovi umožnil studium na moravskobudějovickém gymnáziu. V kvintě přestou-

Ladislav Malý.

pil na vojenské gymnázium v Moravské Třebové. Jeho snahou bylo studovat vojenskou akademii, ale válka mu to znemožnila. Jeho otec se přestěhoval do Starče, kde si přivydělával v Nechvátalově truhlářství. Ladislav se 10. září 1940 přihlásil do vládního vojska, ale již 31. července 1941 byl z vojenské služby pro zdravotní problémy se srdcem vyřazen. V květnových dnech roku 1945 se stal úředníkem MNV v Moravských Budějovicích. Už v této době začal mít problémy s alkoholem. Byl nešťastný. Pokusil se opět vstoupit na vojenskou akademii a splnit si svůj sen stát se dů-

Domek Malých ve Starči v dnešní době, dcera Ladislava Malého Ivana ho v roce 1974 prodala.

stojníkem, ale nebyl přijat. Na konci roku 1945 se Malý stěhuje se svou manželkou Boženou (roz. Smetanovou) a dětmi do Mikulova, kde pracuje jako úředník. V březnu 1946 je na vlastní žádost přeložen do Lázní Jeseník. Pracoval zde jako berní úředník. Po dvou letech je opět přeložen, a to do Ostravy. Nelíbí se mu to, hledá si novou práci. V té době byl již otcem šestiletého Ladislava a pětileté Ivanky. Zůstal v Jeseníkách. Začal pracovat jako skladový účetní ve Státních lázních Dolní Lipová. Rád popíjel, vracel se pozdě domů a navíc začal být i nevěrný. Manželství Malých bylo brzy v troskách.⁶⁵

Dne 26. února 1949 u příležitosti narozenin předsedy závodní organizace KSČ Antonína Krymláka vypil Malý větší množství

---

65 Zpráva o výsledku šetření akce Babice. ÚVD ze dne 23. února 1996, s. 10.

slivovice a při debatě o členství ve straně prohlásil, že *do KSČ by se nedal, jelikož to komunisté dělají špatně, a jestli se to nezmění, nebude to dlouho trvat a budou všichni viset na stromech*.⁶⁶

Krymlák výrok Malého neunesl, oznámil ho na stanici SNB a ten byl na 14. března předvolán k výslechu. Omlouval své chování podnapilostí, vleklou srdeční vadou a také tím, že je silně nervově nemocný. Nadarmo, několik dní nato přišlo Malému předvolání k soudu. Měl se konat 9. června, ale nekonal. Ladislav Malý mezitím uprchl na jižní Moravu a na začátku května, za pomoci dvou známých, Josefa Trysky a Marie Gerlové z Mikulova, přešel hranici do Rakouska.⁶⁷

Malý chtěl ve Vídni i přes svou srdeční vadu vstoupit do francouzské cizinecké legie a navštívil náborové středisko v Marokánských kasárnách. Zde se seznámil s dalším emigrantem, Slovákem Ondřejem Zehelem. Ten neuměl německy a Malý mu tlumočil. Oba byli posláni do kasáren v Innsbrucku, kde mohli nastoupit, ale podmínky přijetí se jim nezamlouvaly. Rozhodli se, že se přihlásí do místního uprchlického tábora.

V táboře se zdrželi do 19. května a vydali se do Německa. U Rosenheimu byli zadrženi německou policií a předáni do uprchlického tábora v Ludwigsburgu. Zde se Malý seznámil s agentem CIC pod krycím jménem *Bublík*, který se snažil oba uprchlíky získat pro spolupráci a k výzvědným cestám do Československa. Malý se však se Zehelem domluvili, že budou pracovat samostatně a na vlastní pěst. Získané informace budou předávat přímo CIC. To oznámili na úřadovně CIC v Ludwigsburgu a současně požádali o souhlas k cestě do ČSR. Povolení dostali, ale žádný konkrétní úkol jim uložen nebyl. Státní hranici oba dobrodruzi přešli 5. srpna 1949 neda-leko Železné Rudy. Vydali se do Klatov, odkud po neúspěšném pokusu opatřit si finanční podporu odjeli do Prahy. Zde se Malému podařilo získat od známého 500 Kč na cestu na Moravu. Navštívil Dolní Lipovou a pak se vydal se Zehelem za svými rodiči ve Starči

---

66 Tamtéž, s. 10.

67 Tamtéž, s. 11.

(čp. 317). Návštěva se uskutečnila v noci z 9. na 10. srpna 1949 a Bezpečnost o ní byla informována anonymním udáním.

Ve zprávě stanice SNB Třebíč-Borovina se uvádí: *Dne 10. srpna 1949 obdržela zdejší stanice SNB anonymní dopis, ve kterém pisatel oznamuje, že v noci na 10. srpna 1949 přišel k Jakubu Malému, vrchnímu strážmistru ve výslužbě ve Starči, jeho syn Ladislav Malý ještě s jednou podezřelou osobou. Podle dalšího sdělení se mělo proslýchat, že jsou za hranicemi, a než odešel, tak měl prohlásiti, že se vrátí po převratu. Jistě sem přišel s nekalým úmyslem.*⁶⁸

Zatčení však nebyli, bylo pozdě. Již druhý den odcestoval Malý do Brna a Zehel ke svým příbuzným na Slovensko. Bezpečnost ztratila stopu. V Brně se Malý ukrýval u své známé a čekal na společníka. Dne 17. srpna se opět setkali, odcestovali do Mikulova a přešli hranici.

Již za dva dny se oba hlásili na hlavní úřadovně CIC ve Vídni. Žádný úkol nedostali, ale naoko slíbili další případnou spolupráci. Byla jim dána rada, aby si našli nějaké zaměstnání, aby zbytečně neupoutali pozornost rakouské policie. Malý si našel práci zahradníka u katolické mise ve Vídni a Zehel na nádraží vykládal vagony.

Ve Vídni v úřadovně CIC se Ladislav Malý seznámil s Milošem Knorrem,⁶⁹ majorem československé armády, který před komunistickým pronásledováním utekl již v roce 1948. Byl vedoucím československého oddělení a prostřednictvím výslechů prověřoval utečence a zjišťoval nepřátelské agenty StB. Knorr vybavil Malého penězi a průkazy pro volný pohyb v sovětské i americké zóně. Nepodstoupil však žádný speciální výcvik ani školení.

---

68 NAVARA, Luděk – KASÁČEK, Miroslav. *Mlynáři od Babic*. Brno: Host, 2008, s. 233.

69 Miloš Knorr (* 20. září 1918, Ostrava – † 1. července 2008, New York) vystudoval vojenskou akademii v Hranicích, za druhé světové války působil v československé armádě ve Francii a ve Velké Británii. Po komunistickém převratu přebrodil dne 2. května 1948 řeku Dyji a uprchl do Rakouska, stal se pracovníkem CIC a vedoucím československého oddělení, měl na starosti uprchlíky. Později odešel do USA, v květnu 1995 byl vyznamenán prezidentem Václavem Havlem a povýšen do hodnosti brigádního generála.

Personalausweis mangels Dokimente amtlich nicht überprüft.

A 113/50/A Ladislav
Vor- und Zuname: M a l y
Ort und Tag der Geburt: Mostovce
13. August 1920
Staatsbürgerschaft: ungeklärt C.S.O.
Stand (ledig, verh., gesch., verw.): verh.
Beruf: dgz. ohne Beruf
Wohnort: Wien, 8. Neubaugürtelplatz 47
Körpergröße: 169
Gesicht: oval
Farbe der Augen: blau
Farbe der Haare: blond
Besondere Kennzeichen: keine
Ausgestellt in Wien, am 1. Februar 1950
Ort und Datum der Ausstellung
Unterschrift des ausfertigenden Beamten

Polizei-Direktion Wien
c 86

Polizei-Direktion Wien
c 86

Polizei-Direktion Wien
c 86

Polizei-Direktion Wien
c 86

Polizei-Direktion Wien
c 86

Polizei-Direktion Wien
c 86

Inhabers
bearb.
Titulaire
Erkennungsgemäß behandeln
nicht festgesetzt

Ladislav Malý

35

1

2

Rakouská legitimace Ladislava Malého.

Vor- und Zuname: Ludwig GROSS
Ort und Tag der Geburt:
Wien, 14. September 1920
Staatsbürgerschaft: Osterreich
Stand (ledig, verh., gesch., verw.): ledig
Beruf: Angestellter
Wohnort: Wien XVIII., Schulgasse 14/8
Körpergröße: 170 cm
Gesicht: oval
Farbe der Augen: blau
Farbe der Haare: blond
Besondere Kennzeichen: keine
Ausgestellt in Wien, am 25. Juni 1948
Ort und Datum der Ausstellung
Unterschrift des ausfertigenden Beamten

Polizei-Direktion Wien
c 88

Polizei-Direktion Wien
c 88

Polizei-Direktion Wien
c 88

Polizei-Direktion Wien
c 88

Polizei-Direktion Wien
c 88

Polizei-Direktion Wien
c 88

Unterschrift des Inhabers
Signature of the bearer
Signature du Titulaire
Erkennungsgemäß behandeln
nicht festgesetzt

Ludwig Gross

Verwaltungsabteilung
von IS entrichtet

Falešná rakouská legitimace Malého na jméno Ludwig Gross.

Malý začal používat krycí jméno Rudolf Laco. Vedle průkazu na své skutečné jméno vlastnil ještě průkaz na jméno Ludwig Gross. I přesto, že nedostal žádný úkol, organizoval na vlastní pěst převod osob, jejichž bezpečnost byla v ČSR ohrožena, nebo těch, které pracovaly pro CIC. Pomáhali mu Karel Gruber, jenž utekl ze sovětského zajetí a bydlel ve Vídni u své tety, a Karel Bednář, který uprchl z československého vězení a za pomoci Grubera přešel hranice. Důvod byl jednoduchý – peníze. Převody lidí byly dobře placenou službou. Dosavadní společník Malého, Ondrej Zehel, byl 14. září 1949 v ranních hodinách zadržen Pohraniční stráží u Mikulova a převezen na KV-StB v Brně. Po dohodě se stal spolupracovníkem StB, s tím, že se využije jeho napojení na osoby pracující v CIC. StB se tak dozvěděla i o aktivitách Ladislava Malého.⁷⁰

V říjnu 1950 Malý a jeho společníci převedli jistého *obchodníka* do ČSR. Malý se setkal s Gruberem a jakýmsi Bejčkem a svěřil jim tento úkol. Odměna byla ve výši 800 šilinků. V listopadu *obchodníka* převedli zpět a Malý jim na začátku prosince svěřil další osobu s tím, že 1. ledna 1951 se pro ni vrátí. Po splnění akce se Gruber s Bejčkem u Malého domáhali finanční odměny, ale zjistili, že ten mezitím peníze zpronevěřil a podpis na potvrzení o přijetí částky zfalšoval. Gruber se pokusil Malého vyhledat v jeho bytě. Tam však zjistil, že odešel s Bednářem do ČSR. Snažil se rychle Malého zadržet. Převody lidí začínaly vždy v Gmündu, a tak si vzal taxík a odjel tam. Vídeňský autobus byl však rychlejší a Malého s Bednářem na území Rakouska již nezastihl. Ti úspěšně překročili hranice za Gmündem nedaleko Neu-Nagelbergu a korytem Halámeckého potoka se dostali ještě v noci do nedalekých Halámek, kde žil známý Karla Bednáře, Rudolf Zimmer. Ten odjel pro dvě osoby k převodu. Malý za tuto službu slíbil Bednářovi odměnu 1000 šilinků, po návratu do Vídně však slib nesplnil.

Karel Bednář později o Malém řekl: *Když jsme se dostali tehdy zpátky do Rakouska, zapadli jsme do nejbližšího hostince a poslali si do Vídně pro auto. Laco [Malý] se mezitím opil, a když jsme jeli*

---

70 Zpráva o výsledku šetření akce Babice. ÚDV ze dne 23. února 1996, s. 11–13.

Vídeňská legitimace
Ladislava Malého
na tramvaj.

autem do Vídně, střelil za jízdy z pistole. Během jízdy mi říkal, že kašle na život a půjde do Československa k partyzánům.⁷¹

Miloš Knorr si všiml lability Malého. Později uvedl: *Po útěku z ČSR jsem strávil tři roky ve Vídni, kde jsem prověřoval české uprchlíky, kteří se přihlásili na amerických úřadech. Jeden z nich byl Malý a on mně byl podezřelý od začátku. Například žil v jednom hotýlku, který si sám platil. Nebylo dost důkazů, aby jej Rakušáci nebo Američané zatkli, ani mu nemohli zabránit, aby si dvakrát „neuklouzl“ do ČSR. Ode mě ale žádný úkol nedostal. A jak jeho konec dokazuje, já mám dojem, že se úplně zbláznil.⁷²*

71 NAVARA, Luděk – KASÁČEK, Miroslav. *Mlynáři od Babic*. Brno: Host, 2008, s. 236.

72 Z dopisu Miloše Knorra Rudolfo Pokornému do Ivančic z 28. září 2006. In: NAVARA, Luděk – KASÁČEK, Miroslav. *Mlynáři od Babic*. Brno: Host, 2008, s. 236.

**Ladislav Malý po svém
útěku do Bavorska.**

Když se Gruber dozvěděl o návratu Malého do Vídně, navštívil ho v jeho bytě a požadoval peníze. Malý se roztrásl a slíbil, že peníze sežene do dvou dnů. Místo toho se však Gruber po dvou dnech dozvěděl, že Malý zmizel z Vídně a uprchl do Československa. Gruber ani Bednář své peníze již nikdy neviděli. Za necelé dva roky, v říjnu 1952, byli oba zatčeni. Karel Gruber byl dopaden Pohraniční stráží na území ČSR a v květnu 1954 popraven. Karel Bednář byl zajat v sovětské zóně ruskou hlídkou, předán česko-

slovenským orgánům a odsouzen na doživotí. Zemřel v roce 1987 v Brandýse nad Labem.⁷³

Nervově labilní alkoholik a dobrodruh Ladislav Malý se po přechodu hranice vydal co nejrychleji tam, kde to znal nejlépe, do svého rodného kraje. Chtěl *partyzánštit* a hrát si na odbojáře. Šel tam, kde mu budou nejvíce důvěřovat – do kraje v okolí Moravských Budějovic a Třebíče. Své rodiče ve Starči nenavštívil. Bezpečný kontakt měl v Okříškách u ještě aktivně sloužícího Josefa Hercíka (čp. 160). Opatřil si uniformu štábního strážmistra SNB. Z Rakouska si přinesl dva pasy, rakouský a anglický. Také měl u sebe zbytek zpronevěřených peněz. Vyzbrojen byl pistolí. Každý, kdo se s ním od této chvíle setká, bude mít problém se zákonem. Bude se představovat jako agent CIC. Byl to podivný agent.

Zde sídlila služebna SNB v Okříškách, kde působil J. Hercík.

73 Zpráva o výsledku šetření akce Babice. ÚDV ze dne 23. února 1996, s. 13.